

Stanisław Rakowski

Izba opolska

Palestra 29/12(336), 117-119

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wszystko to jest dowodem ogromnej popularności i szacunku, jakimi Koleżanka Budzanowska cieszy się w łódzkim środowisku adwokackim.

IV. Egzamin adwokacki. W czerwcu br. przed komisją, której przewodniczył dziekan ORA adw. Bogdan Schmidt, odbył się kolejny egzamin adwokacki. Do egzaminu przystąpiło 7 osób. Wynik pomyślny uzyskało 6 osób. Oceny bardzo dobre uzyskali aplikanci: Jacek Magacz, Ryszard Marcinkowski i Paweł Sidowski.

V. Mecze piłkarskie o Puchar Przechodni Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w Łodzi. W czerwcu br. odbyły się rozgrywki piłkarskie o Puchar Przechodni Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w Łodzi. Do rozgrywek przystąpiły

drużyny: Prokuratury, Sądu i Adwokatury. Drużyna Prokuratury pokonała drużynę Sądu 8:1 oraz zremisowała z drużyną Adwokatury 3:3. Decydujący dla zdobycia pierwszego miejsca mecz pomiędzy drużyną Adwokatury a drużyną Sądu, po dramatycznym przebiegu (5:0 do przerwy), zakończył się ostatecznie zwycięstwem drużyny Adwokatury w stosunku 7:2. W tej sytuacji — na skutek lepszego stosunku bramek — Puchar przypadł drużynie Prokuratury. Adwokaci którzy walczyli bardzo ambitnie, zapowiadają w przyszłym roku srogi rewanż. Martwimy się tylko, by po tak dobrej grze zagraniczne transfery nie osłabiły składu.

adw. Andrzej Kerc

Izba opolska

W czterdziestolecie kluczborskiej palestry. Zwykle tak bywa, że dopiero okrągła cyfra rocznicowa zmusza do chwili zastanowienia się, spojrzenia wstecz i pewnej refleksji. W roku bieżącym mija właśnie czterdzieści lat, kiedy to ziemia kluczborska, sąsiadująca z dawnym polskim pograniczem wieluńskim, znalazła się znów w obrębie polskiej państwowości. Data ta wiąże się ze wspomnieniami opuszczania — na skutek ówczesnych zmian granicznych — swych dawnych kresowych siedzib. Tam na wschodzie płonęły jeszcze polskie osady i bestialsko ginęła bezbronna ludność polska z rąk fanatycznych band ukraińskich, a tutaj na początku 1945 roku na ziemi kluczborskiej stawiała pierwsze kroki polska administracja.

Po przejściu frontu wiosną 1945 roku miasteczko Kluczbork robiło przygnębiające wprost wrażenie. Stało puste i wyludnione, tylko gdzieś tam przemknął się cień człowieka. Byli to głównie osiedleńcy z dawnej Małopolski wschodniej, natomiast rzadziej z Wołynia. Na ulicach słychać było

śpiewny język kresowy. Miasteczko administracyjnie włączone zostało w skład nowo powstałego województwa śląsko-dąbrowskiego. Powstają pierwsze urzędy, pojawiają się sklepy i inne placówki gospodarcze. W okazałym gmachu dawnego niemieckiego sądu powstaje polski Sąd Grodzki. Budynek nosi datę 1895—1897. Temida z frontonu budynku spoglądała ze zdziwieniem na nowych mieszkańców tej ziemi.

Pierwszym prezesem Sądu Grodzkiego, a raczej naczelnikiem Sądu według ówczesnej nomenklatury, został sędzia Kajetan Zachariasiewicz, wychowanek Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Był znakomitym cywilistą i pochodził z rodziny Ormian polskich, mających swą piękną kartę historyczną i kulturalną. Zasada *Audiat et altera pars* — jak zwykle mawiał — stała się dewizą jego pracy sędziowskiej. Do końca długiego życia sprawował swój urząd godnie, zyskując sympatię i szacunek miejscowej społeczności. Cieszył się również szacunkiem wśród palestry, traktując ją jako równorzędny czynnik wymiaru sprawiedliwości.

Pierwszą polską palestrę na terenie odzyskanego Kluczborka stanowili adwokaci: Henryk Gola, Roman Kotwicz-Kalinowski i Tomasz Kotulecki. Wszyscy pochodzili z Kresów Wschodnich i byli wychowankami Uniwersytetu im. Jana Kazimierza w Łwowie. Adw. Henryk Gola, pochodzący z Kolumy, otworzył kancelarię przy ulicy Bieruta 12, prowadząc ją przy pomocy Jana Piekarskiego. Osoba jego kancelisty była wyjątkowo ciekawa. Był to człowiek w średnim wieku, zawsze elegancko ubrany, wykazujący dużą rutynę w zakresie wiedzy prawniczej. Prowadził on jednocześnie przez kilka lat wykłady prawa w miejscowym gimnazjum i liceum handlowym. Jak się później okazało, był on prawnikiem. Po nim kancelarię przy ul. Bieruta 12 objęła młoda Stefcia Kotlińska, pracująca do dzisiaj w sekretariacie miejscowego Zespołu Adwokackiego.

W 1953 r. powstaje w Kluczborku Zespół Adwokacki, albowiem tylko taką formę wykonywania zawodu przewidywało obowiązujące prawo. Zespół miał swą siedzibę właśnie w byłej kancelarii adwokata Henryka Goli. Pierwszymi jego członkami byli adwokaci: Henryk Gola, Alfred Płonka, i Antoni Jedwabny. Warunki pracy zespołowej były ciężkie i to nie tylko z powodu ciasnoty lokalowej, ale także z wielu innych przyczyn. Warunki materialne były wówczas niełatwe. Zdarzało się, że adwokaci przynosili do Zespołu węgiel w teczkach, aby zimą ogrzać jego pomieszczenie. Adwokaci Alfred Płonka a potem Mieczysław Borkowski przeszli do adwokatury ze zlikwidowanych wówczas urzędów skarbowych w związku z reorganizacją władz finansowych i zespoleniem ich terenowymi organami jednolitej władzy państwowej, mając początkowo pewne trudności w przystosowaniu się do nowych warunków pracy.

W 1958 r. Zespół Adwokacki przynosi się do gmachu sądowego, otrzymując skromne dwuizbowe pomieszczenie, w którym mieścił się jednocześnie sekretariat i pracowali adwokaci. Wprawdzie sytuacja polepszyła się ze względu na możliwości lepszej organizacji pracy w związku z usytuowaniem lokalu w budynku sądowym, jednakże dalsza ciasnota lokalu i brak podstawowego wyposażenia przyczyniały się do pewnej degradacji zawodowej.

W czasie tym zasilili szereg adwokatury ludzie młodzi, wychowankowie Uniwersytetu Wrocławskiego: adw. Kazimierz Mandziuk i adw. Wiktor Respondek. Kazimierz Mandziuk, były żołnierz II Armii WP, pracował niedługo w Zespole, zmarł bowiem na nieuleczalną chorobę w 46 roku życia. Wiktor Respondek był pochodzenia autochtonicznego i po kilku latach pracy wyjechał z kraju. W tym samym czasie do adwokatury przeszła z sądownictwa Eligia Mandziuk, również absolwentka Uniwersytetu Wrocławskiego, pierwsza kobieta adwokat w naszym Zespole.

Lata następne to okres dalszych zmian w składzie osobowym Zespołu. Do Zespołu Adwokackiego w Kępnie przynosi się adw. Antoni Jedwabny, do Kluczborka zaś przybywa adwokat Franciszek Woszek, który po krótkim czasie przynosi się do Zespołu Adwokackiego w Koźlu. Na jego miejsce przychodzi młody adwokat, absolwent Uniwersytetu Wrocławskiego Bronisław Partykiewicz. Z sądownictwa przechodzi również do adwokatury adw. Adolf Słowik, były sędzia wojskowy. Przez kilka lat był on kierownikiem Zespołu aż do odejścia na emeryturę w 1974 r.

Pierwszym aplikantem Zespołu był Roman Uchnast z Sosnowca, absolwent Uniwersytetu Poznańskiego. Patronem jego był adw. Henryk Gola. Po ukończeniu aplikacji pracował w Zespole

kluczborskim przez wiele lat. W roku 1979 zmarł na nieuleczalną chorobę. Była to postać wyjątkowo barwna ze względu na niezwykle poczucie humoru i swoisty sposób bycia.

Mijały lata, zmieniały się czasy i ludzie. Powstawały w Kluczborku nowe zakłady pracy, rosły nowe osiedla, zwiększały się potrzeby na pomoc prawną. W latach siedemdziesiątych przechodzi z notariatu do Zespołu adw. Stanisław Rakowski. Jest on jednym z pierwszych mieszkańców tego miasteczka, pochodzi z Kresów Wschodnich i był jednym z pierwszych absolwentów Uniwersytetu Wrocławskiego. W tych latach przechodzą też z prokuratury dwaj dalsi przedstawiciele młodszej generacji, mianowicie adwokaci: Zbigniew Janicki i Wojciech Pękacki,

W związku ze zmianami właściwości terytorialnej sądów rejonowych uległ likwidacji Zespół Adwokacki w Namysławie i przechodzą z niego do Zespołu kluczborskiego adwokaci: Tadeusz Drąg i Eugenia Kulpita, dojeżdżająca z Wrocławia.

Odrębnym zagadnieniem jest działalność dydaktyczna Zespołu. Zespół w okresie swej dotychczasowej działalności przygotował do zawodu sześciu aplikantów. Pierwszym był wspomniany wyżej Roman Uchnast. Następnym aplikantem był Ryszard Miś, który aplikował pod patronatem adw. Eligii Mandziuk. W ostatnich latach odbywali aplikację w Zespole: Edward Fak, Bohdan Kuźmicki, Seweryn Plebanek i Antoni Gdynia — wszyscy pod patronatem adw. Stanisława Rakowskiego. Ostatnio aplikował Janusz Mar-

maj pod patronatem adw. Wojciecha Pękackiego.

Pomieszczenia Zespołu znajdują się nadal w budynku sądowym. W ostatnich latach Zespół powiększył swój stan posiadania do pięciu pokoiów dzięki poparciu i życzliwości ówczesnego prezesa Sądu Wojewódzkiego w Opolu Kazimierza Jaśnikowskiego. Dziś Zespół zatrudnia ośmiu adwokatów, którymi są: Eligia Mandziuk, Tadeusz Drąg, Stanisław Rakowski, Bohdan Kuźmicki, Wojciech Pękacki, Edward Flak, Bohdan Sikorski i Zbigniew Janicki (kierownik Zespołu). Zespół obsługuje północną część województwa opolskiego, region o charakterze przeważnie rolniczym, liczący ok. dwudziestu tysięcy mieszkańców, miasto Kluczbork i pobliską historyczną Bieczynę, a ponadto miasteczka Namysłów i Wolczyn oraz gminy takie, jak Pokój, Murów, Domaszewice.

Obecnie, w dobie niełatwych warunków gospodarczych i zjawiska postępującej inflacji, Zespół przeżywa spore trudności, wyraźnie zauważalną tendencją do pauperyzacji zawodu (tak np. obciążenia z tytułu podatków, składek ZUS, czynszów i innych wydatków sięgających blisko 60% obrotów). Niemniej jednak przyświecające nam w naszej pracy ideały: *legalitas*, *humanitas* i *caritas* muszą zawsze tkwić w świadomości ludzi w czarnych togach, i którzy nie mogą sobie pozwolić na bierność, albowiem zawsze żywiołem adwokatury była, jest i pozostanie walka.

adw. dr Stanisław Rakowski

Izba rzeszowska

1. VII Ogólnopolski Zlot Samochodowy Adwokatów. Do tradycji należy już organizowana już po raz siódmy impreza turystyczna, ciesząca się dużą popularnością w

środowisku adwokackim, mianowicie Ogólnopolski Rajd Samochodowy Adwokatów.

W roku bieżącym organizatorzy Zjazdu nadali tej imprezie szczególną